

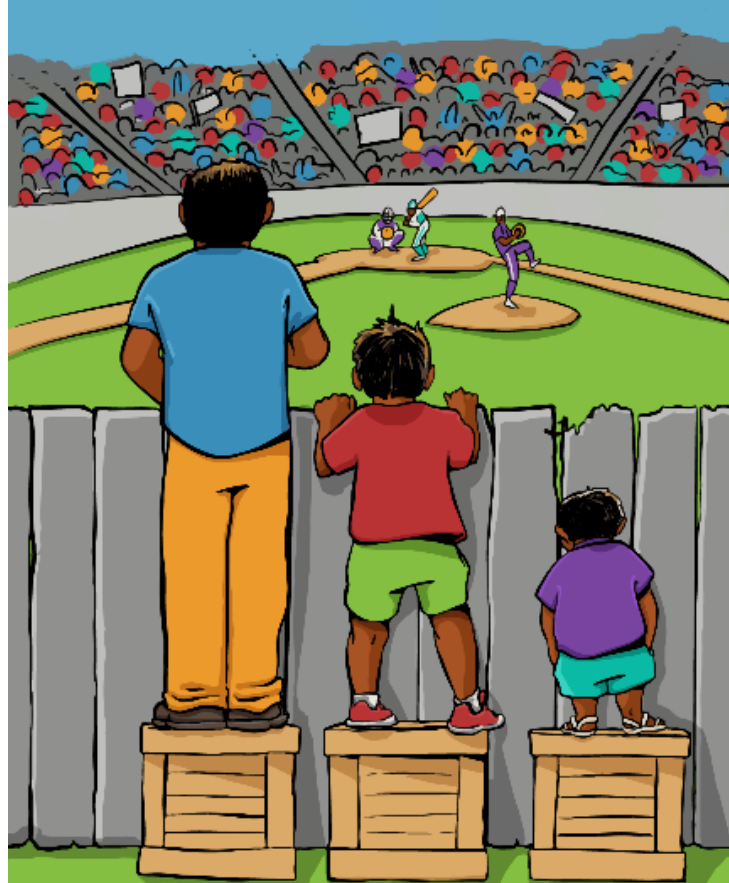

ความยุติธรรมในสังคมโลก

คำถามชวนคิด

- โลกที่มีความแตกต่างหลากหลาย จะมี “ความยุติธรรมสากล” ที่ใช้ร่วมกันได้จริงหรือไม่
- ยุติธรรม (Justice) กับเสมอภาค (Equality) แตกต่างกันอย่างไรร

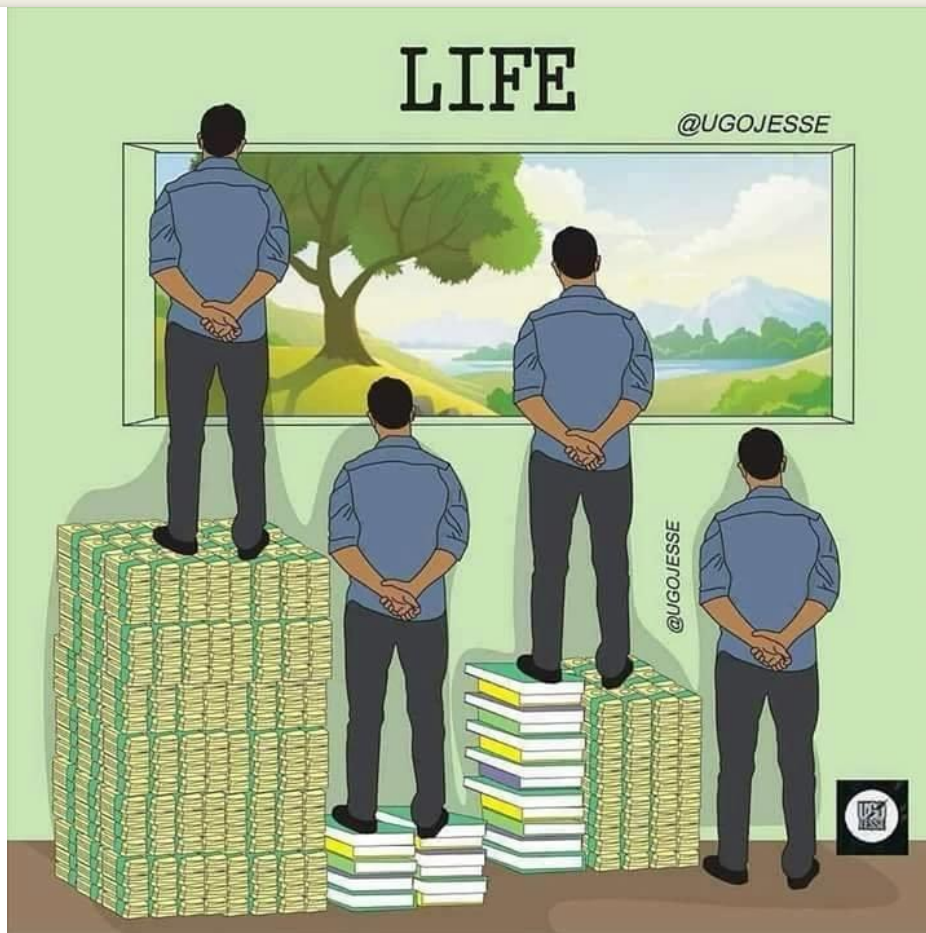

EQUALITY

Sutthiporn Thanthong

EQUITY

ความหมาย

- **ความยุติธรรม (Justice)**
 - เป็นหลักการใหญ่ ที่มุ่งให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรม ไม่กดขี่ และทุกคนได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสมครอบคลุมทั้ง สิทธิ เสรีภาพ โอกาส และความรับผิดชอบมักเกี่ยวข้องกับโครงสร้างสังคม กฎหมาย นโยบาย และสถาบัน
 - ตัวอย่าง: การมีระบบศาลที่ไม่เลือกปฏิบัติ การให้ทุกคนเข้าถึงสิทธิมนุษยชนพื้นฐาน
- **ความเท่าเทียม (Equity)**
 - หมายถึง การให้ในสิ่งที่เหมาะสมตามความต้องการและเงื่อนไขของแต่ละบุคคล
 - มุ่งแก้ไขความเหลื่อมล้ำเชิงโครงสร้าง → ไม่ใช่ทุกคนเหมือนกัน แต่ทุกคนควรมีโอกาสไปถึง “จุดหมายที่ใกล้เคียงกัน”
 - ตัวอย่าง: นักเรียนที่มาจากครอบครัวยากจน ได้รับทุนหรือการสนับสนุนมากกว่านักเรียนที่ฐานะดี เพื่อให้มีโอกาสเรียนเท่าเทียม
- **ความเสมอภาค (Equality)**
 - หมายถึง การปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่ากัน ไม่แบ่งแยกตามเชื้อชาติ ศาสนา เพศ ฐานะ ฯลฯ เน้นการให้สิทธิและโอกาสในระดับเดียวกัน
 - ข้อดี → ดูเหมือน “ยุติธรรม” เพราะไม่มีการเลือกปฏิบัติ
 - ข้อเสีย → บางครั้งการให้เท่ากันทุกคน อาจไม่ช่วยแก้ความเหลื่อมล้ำที่มีอยู่แล้ว
 - ตัวอย่าง: แจกงบการศึกษาคนละเท่ากัน ทั้งที่บางคนยากจนกว่ามาก

สรุป

- **Equality** (เสมอภาค) = ให้ “เหมือนกัน” ทุกคน
- **Equity** (เท่าเทียม) = ให้ “ตามความจำเป็น” เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสถึงเป้าหมายใกล้เคียงกัน
- **Justice** (ยุติธรรม) = หลักการใหญ่ ที่รวมทั้งความเสมอภาคและความเท่าเทียม → สร้างระบบและกติกาที่ทำให้สังคมไม่กดขี่และทุกคนอยู่ร่วมกันได้อย่างเหมาะสม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความยุติธรรม

- **เพลโต (Plato):** ความยุติธรรมคือการที่แต่ละคนทำหน้าที่ของตน
- **อริสโตเติล (Aristotle):** ความยุติธรรมแบ่งเป็น distributive (การจัดสรร) และ corrective (การแก้ไข)
- **John Rawls:** ทฤษฎี Justice as Fairness – หลักเสรีภาพเท่าเทียม, หลักความแตกต่าง (Difference Principle)
- **Amartya Sen:** ความยุติธรรมกับความสามารถ (Capability Approach)
- **ทฤษฎีความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice):** ความเสมอภาค โอกาส และสิทธิ
- **ทฤษฎีวิพากษ์ (Critical Theories):** ความยุติธรรมเกี่ยวข้องกับอำนาจและโครงสร้างทางสังคม

มิติของความยุติธรรมในสังคมโลก

- เศรษฐกิจ: ความเหลื่อมล้ำระหว่างประเทศพัฒนาแล้ว – กำลังพัฒนา ความยุติธรรมทางการค้า
- การเมือง: สิทธิในการมีส่วนร่วม ประชาธิปไตย การปกครองที่ดี
- กฎหมาย: หลักนิติธรรม ศาลระหว่างประเทศ การลงโทษอาชญากรรม สงคราม
- สังคมและวัฒนธรรม: ความเท่าเทียมทางเพศ ศาสนา เชื้อชาติ
- สิ่งแวดล้อม: Climate Justice สิทธิของคนรุ่นอนาคต

กลไกและสถาบันระหว่างประเทศเพื่อความยุติธรรม

- สหประชาชาติ (UN): หลักสิทธิมนุษยชน กฎบัตรสหประชาชาติ
- ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ICJ) และศาลอาญาระหว่างประเทศ (ICC)
- องค์การการค้าโลก (WTO): ความยุติธรรมด้านการค้า
- ข้อตกลงสิ่งแวดล้อมโลก: Paris Agreement, SDGs
- NGOs และภาคประชาสังคม: Amnesty International, Transparency International

ตัวอย่างความยุติธรรม-อยุติธรรมในสังคมโลก

- ความขัดแย้งอิสราเอล—ปาเลสไตน์
 - สิทธิในที่ดิน ความมั่นคง และสิทธิมนุษยชน
- การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ → Climate Injustice
- ความเหลื่อมล้ำด้านวัคซีน COVID-19
 - ปัญหาการเข้าถึงวัคซีนระหว่างประเทศรวย—จน
- แรงงานข้ามชาติ → สิทธิแรงงาน
- การคุ้มครองที่ไม่เท่าเทียมเทคโนโลยีและความยุติธรรมดิจิทัล
 - การควบคุมข้อมูล Big Tech, สิทธิในโลกไซเบอร์

